

Bryssel den 13 juni 2022
(OR. fr, en)

9758/22

ECOFIN 547
UEM 151
SOC 342
EMPL 224
COMPET 445
ENV 542
EDUC 215
RECH 338
ENER 254
JAI 808
GENDER 87
ANTIDISCRIM 67
JEUN 98
SAN 343

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Komm. dok. nr:	9410/22 - COM(2022) 613 final
Ärende:	Rekommendation till RÅDETS REKOMMENDATION om Kroatens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Kroatens konvergensprogram 2022

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och som grundas på kommissionens förslag COM(2022) 613 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

a den ...

om Kroatiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2022

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241³, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. Den bidrar till den ekonomiska återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen, och stärker samtidigt resiliensen och den potentiella tillväxten i medlemsstaternas ekonomier. Den bidrar också till hållbara offentliga finanser och ökar tillväxt och jobbskapande på medellång och lång sikt. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att uppdateras i juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.
- (2) Den 24 november 2021 antog kommissionen den årliga översikten över hållbar tillväxt, som inledde 2022 års europeiska planeringstermin. I översikten togs vederbörlig hänsyn till det sociala åtagandet från Porto som undertecknades den 7 maj 2021 om att fortsätta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 25 mars 2022 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Den 24 november 2021 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Kroatien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett förslag till 2022 års gemensamma sysselsättningsrapport, som innehöll en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitik och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog den gemensamma sysselsättningsrapporten den 14 mars 2022.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (3) Rysslands invasion av Ukraina, som följde tätt inpå den globala pandemin, har avsevärt förändrat den geopolitiska och ekonomiska situationen. Invasionens påverkan på medlemsstaternas ekonomier har märkts genom bland annat högre priser på energi, livsmedel och råvaror samt svagare tillväxtutsikter. De ökande energipriserna slår särskilt hårt mot de mest utsatta hushållen som redan lever i eller riskerar att drabbas av energifattigdom liksom mot de företag som är mest sårbara för energiprishöjningar. Unionen märker också av en exceptionell ström av människor på flykt från Ukraina. De ekonomiska effekterna av Rysslands anfallskrig har påverkat medlemsstaterna på ett asymmetriskt sätt. I detta sammanhang utlöstes den 4 mars 2022 rådets direktiv 2001/55/EG⁴ för första gången genom rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382⁵, och därigenom ges fördrivna människor från Ukraina rätt att lagligen vistas i unionen och att få tillgång till skolgång och utbildning, arbetsmarknaden, hälso- och sjukvård, bostäder och social välfärd.
- (4) Med hänsyn till den snabbt föränderliga ekonomiska och geopolitiska situationen återupptar den europeiska planeringsterminen den breda politiska samordningen vad gäller ekonomi och sysselsättning 2022, samtidigt som en utveckling sker i enlighet med genomförandekraven i faciliteten för återhämtning och resiliens, enligt vad som angavs i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Genomförandet av de antagna återhämtnings- och resiliensplanerna är viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdades i 2019 och 2020 års europeiska planeringsterminer. De landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 är dessutom lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241, utöver eventuella andra landsspecifika rekommendationer som utfärdats fram till den dag då sådana granskade, uppdaterade eller ändrade återhämtnings- och resiliensplaner lämnades in.

⁴ Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EGT L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁵ Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG, med följden att tillfälligt skydd införs (EUT L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (5) Den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten är aktiverad sedan mars 2020. I sitt meddelande av den 3 mars 2021 med titeln *Ett år efter utbrottet av covid-19: finanspolitiska insatser* förde kommissionen fram sin ståndpunkt att beslutet om huruvida den allmänna undantagsklausulen ska avaktiveras eller fortsätta att gälla bör fattas efter en samlad bedömning av läget i ekonomin och att det viktigaste kvantitativa kriteriet bör vara nivån på den ekonomiska aktiviteten i unionen eller euroområdet jämfört med förkrisnivåerna (slutet av 2019). Ökad osäkerhet och stora nedåtrisker i de ekonomiska utsikterna på grund av kriget i Europa, liksom exceptionella höjningar av energipriserna och fortsatta störningar i leveranskedjorna, motiverar en förlängning av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten under hela 2023.
- (6) I enlighet med riktlinjen i rådets rekommendation av den 18 juni 2021⁶ med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2021 mäts den samlade finanspolitiska inriktningen för närvarande bäst som en förändring i de primära utgifterna (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och utan att beakta tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen), men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt⁷. För att bedöma om den nationella finanspolitiken är försiktig och dess sammansättning gynnsam för en hållbar återhämtning som är förenlig med den gröna och den digitala omställningen granskas, förutom den övergripande finanspolitiska inriktningen, även utvecklingen i nationellt finansierade⁸ primära löpande utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och utan att beakta tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen) och investeringar.

⁶ Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 48).

⁷ Beräkningarna av den finanspolitiska inriktningen och dess delar i denna rekommendation är kommissionens uppskattningar baserade på de antaganden som ligger till grund för kommissionens vårprognos 2022. Kommissionens beräkningar av den potentiella tillväxten på medellång sikt inkluderar inte den positiva effekten av reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka den potentiella tillväxten.

⁸ Som inte finansieras med bidrag inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens eller andra unionsmedel.

- (7) Den 2 mars 2022 antog kommissionen ett meddelande med en allmän vägledning för finanspolitiken 2023 (*den finanspolitiska vägledningen*) som syftade till att stödja förberedelserna av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och på så sätt stärka den politiska samordningen. På grundval av de makroekonomiska utsikterna i vinterprognosen 2022 noterade kommissionen att det bör ske en övergång från en stödjande aggregerad finanspolitisk inriktning 2020–2022 till en i stort sett neutral aggregerad finanspolitisk inriktning 2023, samtidigt som det måste finnas en beredskap att agera om den ekonomiska situationen förändras. Kommissionen meddelade att de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 även i fortsättningen bör se olika ut för olika medlemsstater och ta hänsyn till eventuella spridningseffekter över gränserna. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att låta vägledningen återspeglas i sina stabilitets- och konvergensprogram. Kommissionen åtog sig att noga följa den ekonomiska utvecklingen och anpassa sin vägledning efter behov, senast i den europeiska planeringsterminens vårpaket i slutet av maj 2022.
- (8) När det gäller den finanspolitiska vägledningen beaktas i de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 de försämrade ekonomiska utsikterna, den ökade osäkerheten och ytterligare nedåtrisker samt den högre inflationen jämfört med kommissionens vinterprognos 2022. Mot bakgrund av dessa överväganden måste de finanspolitiska insatserna vara inriktade på att öka de offentliga investeringarna i den gröna och den digitala omställningen och en tryggad energiförsörjning samt hålla uppe köpkraften i de mest utsatta hushållen för att mildra effekterna av de ökade energipriserna och bidra till att begränsa inflationstrycket till följd av andrahandseffekter genom riktade och tillfälliga åtgärder. Finanspolitiken måste förbli flexibel så att den kan anpassas efter de snabbt föränderliga omständigheterna, inbegripet utmaningarna till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina när det gäller försvar och säkerhet, och bör se olika ut för olika medlemsstater enligt deras finanspolitiska och ekonomiska situation, även vad gäller deras utsatthet för krisen och tillströmningen av fördrivna människor från Ukraina.

- (9) Den 14 maj 2021 lämnade Kroatien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen bedömde enligt artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 20 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Kroatiens återhämtnings- och resiliensplan⁹. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 som anger att Kroatien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.
- (10) Den 28 april 2022 lämnade Kroatien in sitt nationella reformprogram för 2022 och den 29 april 2022 sitt konvergensprogram för samma år, inom den frist som fastställs i artikel 8 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 ska Kroatiens halvårsvisa rapporter om framstegen i genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen också återspeglas i 2022 års nationella reformprogram.
- (11) Den 23 maj 2022 offentliggjorde kommissionen 2022 års landsrapport för Kroatien. Den innehöll en bedömning av hur väl Kroatien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog 2019, 2020 och 2021, och en utvärdering av Kroatiens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, med utgångspunkt i resultattavlan för återhämtning och resiliens. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte alls eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar, inbegripet dem som uppstått till följd av Rysslands invasion av Ukraina. I landsrapporten bedömdes också Kroatiens framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning, liksom framstegen med att nå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

⁹ ST 10687/2021.

- (12) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Kroatien och resultatet offentliggjordes den 23 maj 2022. Kommissionen drog slutsatsen att Kroatien inte längre har makroekonomiska obalanser. Framför allt har viktiga framsteg gjorts för att minska den privata skuldsättningen och nettoutlandsskulden, medan den offentliga skulden fortfarande är hög men på väg att minska, vilket ledde till avsevärda förbättringar före pandemin.
- (13) I sin rekommendation av den 20 juli 2020¹⁰ rekommenderade rådet Kroatien att under 2020 och 2021 vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med den allmänna undantagsklausulen, för att effektivt hantera covid-19-pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. Kroatien rekommenderades också att, när de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Kroatiens underskott i de offentliga finanserna under 2021 från 7,3 % av BNP 2020 till 2,9 %. Kroatiens finanspolitiska åtgärder bidrog till den ekonomiska återhämtningen 2021, samtidigt som de tillfälliga krisåtgärderna minskade från 3,3 % av BNP 2020 till 2,1 % 2021. De åtgärder som Kroatien vidtog 2021 var i linje med rådets rekommendation av den 20 juli 2020. De diskretionära budgetåtgärder som regeringen antog 2020 och 2021 var i de flesta fall tillfälliga eller kompenseras genom uppvägande åtgärder. En del av de diskretionära åtgärder som regeringen antog 2021 var dock inte tillfälliga eller kompenseras med uppvägande åtgärder, utan bestod främst av en sänkning av inkomst- och bolagsskatten med totalt 0,5 % av BNP. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade den offentliga bruttoskulden från 87,3 % av BNP 2020 till 79,8 % av BNP 2021.

¹⁰ Rådets rekommendation av den 20 juli 2020 om Kroatiens nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2020 (EUT C 282, 26.8.2020, s. 68).

(14) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i 2022 års konvergensprogram är försiktigt för 2022 och därefter gynnsamt. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med 3,0 % 2022 och med 4,4 % 2023. Som jämförelse visar kommissionens vårprognos 2022 en högre real BNP-tillväxt på 3,4 % 2022 och en lägre tillväxt på 3,0 % 2023, där skillnaden i huvudsak speglar de kroatiska myndigheternas lägre förväntningar på tillväxten i hushållens reala konsumtion under 2022. I sitt konvergensprogram 2022 förväntar sig regeringen att underskottet i de offentliga finanserna kommer att minska något, till 2,8 % av BNP 2022 och till 1,6 % 2023. Den lätta ökningen 2022 återspeglar främst tillväxten i den ekonomiska aktiviteten och avvecklingen av de flesta krisåtgärder. Enligt konvergensprogrammet 2022 väntas den offentliga skuldkvoten minska till 76,2 % av BNP 2022 och sjunka till 71,7 % 2023. Utifrån de politiska åtgärder som var kända vid prognosens brytdatum förutses i kommissionens vårprognos 2022 ett underskott i de offentliga finanserna på 2,3 % av BNP för 2022 och 1,8 % 2023. Underskottet är lägre än det som förutsågs för 2022 och högre än det som förutsågs för 2023 i konvergensprogrammet, främst på grund av att utgifterna för fasta bruttoinvesteringar och andra utgifter var lägre än vad kommissionen väntade sig för 2022. Dessutom förutses i kommissionens prognos både något lägre inkomster och utgifter på grund av ändrade inflationsutsikter. I kommissionens vårprognos 2022 förutses en lägre offentlig skuldkvot, 75,3 % av BNP 2022 och en högre nivå, 73,1 %, 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2022 beräknas den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (10 års genomsnitt) till 2,2 %. Den beräkningen omfattar dock inte effekten av de reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka Kroatiens potentiella tillväxt.

- (15) Under 2022 fasade regeringen ut de flesta av de åtgärder som vidtogs i samband med covid-19-krisen, så de tillfälliga krisåtgärderna förväntas minska från 2,1 % av BNP 2021 till 0,4 % 2022. Underskottet i de offentliga finanserna 2022 påverkas av de åtgärder som vidtogs för att motverka de ekonomiska och sociala effekterna av de höjda energipriserna, som i kommissionens vårprognos 2022 beräknas till 0,4 % av BNP 2022 och 0,2 % av BNP 2023¹¹. Dessa åtgärder består främst av sociala transfereringar till fattigare hushåll, företagsstöd och sänkta indirekta skatter på energikonsumtion. Åtgärderna är i de flesta fall tillfälliga. Om energipriserna förblir höga 2023 skulle dock vissa av dessa åtgärder kunna bli kvar. Vissa åtgärder omfattas inte, i synnerhet de generella sänkningarna av de indirekta skatterna på energi. Det offentliga underskottet påverkas också av kostnaden för att erbjuda tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina, som i kommissionens vårprognos 2022 beräknas till 0,1 % av BNP, både under 2022 och 2023¹².
- (16) I sin rekommendation av den 18 juni 2021 rekommenderade rådet Kroatien att under 2022 vidmakthålla en stödjande finanspolitisk inriktning, inbegripet den impuls som ges genom faciliteten för återhämtning och resiliens, samt att upprätthålla nationellt finansierade investeringar. Rådet rekommenderade också Kroatien att hålla ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter under kontroll. Kroatien rekommenderades också att, när de ekonomiska förhållandena så medger, bedriva en finanspolitik som syftar till att på medellång sikt uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning och säkerställa de offentliga finansernas hållbarhet, och samtidigt öka investeringarna för att främja tillväxtpotentialen.

¹¹ Siffrorna motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärder som vidtagits sedan hösten 2021, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

¹² Det totala antalet fördrivna personer från Ukraina till unionen förväntas successivt öka till 6 miljoner till slutet av 2022, och den geografiska spridningen av dessa personer beräknas utifrån storleken på den diaspora som redan finns, den relativa befolkningen i den mottagande medlemsstaten och den faktiska spridningen av fördrivna personer från Ukraina inom unionen i mars 2022. För budgetkostnader per person grundas beräkningarna på mikrosimuleringsmodellen Euromod från kommissionens gemensamma forskningscentrum, med beaktande av såväl kontantförmåner som människor kan vara berättigade till som naturaförmåner som utbildning och hälso- och sjukvård.

(17) Under 2022 förväntas enligt kommissionens vårprognos 2022 och inbegripet uppgifterna i Kroatiens konvergensprogram 2022 den finanspolitiska inriktningen vara stödjande med -1,8 % av BNP, i enlighet med rådets rekommendation¹³. Kroatien planerar att ge fortsatt stöd till återhämtningen genom att använda faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera ytterligare investeringar, i enlighet med rådets rekommendation. Det positiva bidraget till den ekonomiska verksamheten från utgifter som finansieras med bidrag inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel förväntas öka med 0,5 procentenhet av BNP jämfört med 2021. Nationellt finansierade investeringar förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,4 procentenhet till den finanspolitiska inriktningen 2022¹⁴. Därför planerar Kroatien att upprätthålla de nationellt finansierade investeringarna, i enlighet med rådets rekommendation. Samtidigt beräknas ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) under 2022 ge ett expansivt bidrag på 1,0 procentenhet till den övergripande finanspolitiska inriktningen. Detta betydande expansiva bidrag inbegriper den ytterligare effekten från åtgärderna för att motverka de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna (0,4 % av BNP) liksom kostnaderna för att erbjuda tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina (0,1 % av BNP), medan de högre utgifterna för insatsförbrukning, som delvis speglar en ökning av inflationen, också beräknas bidra till ökningen av de löpande nettoutgifterna. De senaste uppskattningarna från kommissionen visar därför att Kroatien inte i tillräcklig utsträckning har ökningen i de nationellt finansierade löpande utgifterna 2022 under kontroll.

¹³ Om indikatorn ligger på minus innebär detta att överskottet i de primära utgifterna är högre än den ekonomiska tillväxten på medellång sikt, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv.

¹⁴ Bidraget från andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas vara något kontraktivt, 0,1 procentenhet av BNP.

- (18) I kommissionens vårprognos 2022 beräknas den finanspolitiska inriktningen 2023 ligga på -0,7 % av BNP vid oförändrad politik¹⁵. Kroatien förväntas fortsätta att använda bidragen inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens under 2023 för att finansiera ytterligare investeringar till stöd för återhämtningen. Det positiva bidraget till den ekonomiska aktiviteten från de utgifter som finansieras med bidrag inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel, beräknas öka med 0,5 procentenhet jämfört med 2022. Nationellt finansierade investeringar förväntas ge ett lätt expansivt bidrag på 0,1 procentenhet till den finanspolitiska inriktningen 2023¹⁶. Samtidigt beräknas ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) under 2023 ge ett i stort sett neutralt bidrag på -0,2 procentenhet till den övergripande finanspolitiska inriktningen. Detta omfattar effekter av utfasningen av vissa åtgärder mot höjda energipriser (0,2 % av BNP). Det i stort sett neutrala bidraget från nationellt finansierade löpande utgifter beror därför delvis på utfasningen av åtgärder för att motverka de stigande energipriserna enligt de nuvarande planerna.
- (19) I konvergensprogrammet 2022 förväntas underskottet i de offentliga finanserna successivt minska till 1,6 % av BNP 2024 och till 1,2 % 2025. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas därför ligga kvar under 3 % av BNP fram till 2025. Enligt konvergensprogrammet 2022 väntas den offentliga skuldkvoten minska fram till 2025, specifikt med en minskning till 68,9 % 2024 och till 66,9 % 2025. Enligt kommissionens analys verkar riskerna för skuldållbarheten vara medelhöga på medellång sikt.

¹⁵ Om indikatorn ligger på minus innebär detta att överskottet i de primära utgifterna är högre än den ekonomiska tillväxten på medellång sikt, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv.

¹⁶ Bidraget från andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas vara något kontraktivt, 0,1 procentenhet av BNP.

(20) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar med en preliminär tidsplan för genomförandet som ska slutföras senast den 31 augusti 2026. De bidrar till att åtgärda alla eller en betydande del av de ekonomiska och sociala utmaningar som beskrivs i de landsspecifika rekommendationerna till Kroatien från rådet i den europeiska planeringsterminen 2019 och 2020, utöver eventuella landsspecifika rekommendationer som utfärdats fram till den dag då återhämtnings- och resiliensplanen antogs. Framför allt iakttar återhämtnings- och resiliensplanen de landsspecifika rekommendationerna genom reformer för att stärka budgetramen, aktiva arbetsmarknadsåtgärder och en utbildningsreform för att förbättra tillgången till utbildning och kvaliteten på utbildningen och dess relevans för arbetsmarknaden. Utmaningarna inom det kroatiska hälso- och sjukvårdssystemet åtgärdas genom förbättrad effektivitet, kvalitet och tillgång samt finansiell hållbarhet, ett område som drabbades hårt av covid-19-pandemin. Dessutom iakttar återhämtnings- och resiliensplanen de landsspecifika rekommendationerna på dessa områden genom att påskynda minskningen av koldioxidutsläppen inom energisektorn och öka den totala energieffektiviteten samt genom att inrikta investeringarna på hållbara transporter och digital infrastruktur och digitala tjänster. Dessutom innehåller planen långtgående åtgärder för att förbättra den offentliga förvaltningens och rättssystemets effektivitet, förebygga, upptäcka och stoppa korruption, förbättra företagsklimatet samt stödja investeringar i och den politiska relevansen av forskning och innovation.

- (21) Genomförandet av Kroatiens återhämtnings- och resiliensplan förväntas bidra till ytterligare framsteg avseende den gröna och den digitala omställningen. Åtgärder som stöder klimatmålen i Kroatien står för 40,3 % av återhämtnings- och resiliensplanens totala tilldelning, medan åtgärder som stöder de digitala målen står för 20,4 % av återhämtnings- och resiliensplanens totala tilldelning. Det fullständiga genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, i enlighet med relevanta delmål och mål, kommer att bidra till att Kroatien snabbt kan återhämta sig från konsekvenserna av covid-19-krisen, samtidigt som landets resiliens stärks. Det systematiska deltagandet av arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortfarande viktigt för att genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen ska lyckas, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför återhämtnings- och resiliensplanen, och för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.

- (22) Kroatien har ännu inte lämnat in den partnerskapsöverenskommelse som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060¹⁷ eller de andra sammanhållningspolitiska programmen. I enlighet med förordning (EU) 2021/1060 ska Kroatien beakta de relevanta landsspecifika rekommendationerna i programplaneringen av de sammanhållningspolitiska fonderna 2021–2027. Detta är en förutsättning för att förbättra ändamålsenligheten och maximera mervärdet av det ekonomiska stöd som ska erhållas från de sammanhållningspolitiska fonderna, samtidigt som samordning, komplementaritet och enhetlighet mellan de sammanhållningspolitiska fonderna och andra unionsinstrument och fonder främjas. För att faciliteten för återhämtning och resiliens och de sammanhållningspolitiska programmen ska kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt krävs också att investeringshinder avlägsnas till stöd för den gröna och den digitala omställningen och en balanserad territoriell utveckling.
- (23) Inom ramen för det mandat som unionens stats- och regeringschefer gav i Versaillesförklaringen syftar kommissionens förslag till en REPowerEU-plan till att så snart som möjligt fasa ut unionens beroende av import av fossila bränslen från Ryssland. I detta syfte har kommissionen för avsikt att identifiera de lämpligaste projekten, investeringarna och reformerna på nationell och regional nivå och på unionsnivå i dialog med medlemsstaterna. Målet med dessa åtgärder är att minska det totala beroendet av fossila bränslen och flytta importen av fossilt bränsle från Ryssland.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159).

(24) Kroatien har åtagit sig att fasa ut kolet i elproduktionen senast 2033. Under 2020 kom 28 % av den kroatiska energin i den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara resurser, vilket överskred landets mål på 20 %. Kroatien behöver öka minskningen av koldioxidutsläppen, även inom industrin, minska energiimportberoendet av Ryssland och vidta åtgärder för att främja integrationen i den inre marknaden. År 2021 stod importen av rysk gas för 22 % av det totala utbudet av naturgas, medan 57 % importerades genom den nya terminalen för flytande naturgas (LNG) som varit i drift sedan början av 2021. Gas och olja står för 30,3 % respektive 33,7 % av den kroatiska energimixen. Det rekommenderas att alla nya investeringar i gasinfrastrukturer och gasnät om möjligt framtidssäkras, så att det blir lättare att göra dem hållbara på lång sikt och i framtiden ställa om dem till hållbara bränslen. När det gäller att utveckla förnybar, säker och prisvärd energi finns det fortfarande en stor potential i vind- och solenergin, som står för 2,1 % av energimixen (med andelar på 13 % respektive 1 % av den totala installerade elproduktionskapaciteten), samt i jordvärme. I syfte att förbättra energisystemets effektivitet, försörjningstryggheten och marknadsintegrationen är det viktigt att förenkla tillståndsförfarandena för förnybar energi, stödja utvecklandet av energisamhällen och tidigarelägga investeringar i förnybar energi, även i hushåll och för småskaliga system. Elöverförings- och eldistributionsnät behöver uppgraderas ytterligare för att stödja den gröna omställningen, medan investeringar i lagring av el är av största betydelse för att hantera ett energisystem med en hög andel av förnybara resurser. Också inom uppvärmning och kylning behövs förbättringar, framför allt genom elproduktion eller för att ställa om från fossilbaserade system för fjärrvärme och uppvärmning av hushåll till direkta förnybara energikällor.

- (25) När det gäller energieffektiviteten krävs det åtgärder för att påskynda renoveringen av byggnadsbeståndet och öka utbudet av energieffektiva bostäder, särskilt subventionerat boende, samt utbytet av gas- och oljepannor mot värmepumpar och andra effektivare och mer miljövänliga lösningar. Dessutom krävs fler åtgärder för att minska oljeberoendet inom Kroatiens transportsektor, framför allt genom att främja användningen av kollektivtrafiken och göra den ännu mer miljövänlig, använda intelligenta transportsystem, placera ut laddningsstationer för el- och vätgasfordon och utveckla transporterna på ett allmänt plan, investera i mobilitetsinfrastruktur samt öka användningen av utsläppsfria och utsläppsnåla fordon. Det kommer att behövas en ytterligare höjning av ambitionerna när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser, öka andelen förnybar energi och öka energieffektiviteten för att Kroatien ska uppnå målen i 55 %-paketet.
- (26) Även om den påskyndade omställningen till klimatneutralitet och utfasningen av fossila bränslen kommer att orsaka betydande omstruktureringskostnader inom flera sektorer, kan Kroatien, för att minska de socioekonomiska effekterna av omställningen i de regioner som påverkas mest, utnyttja mekanismen för en rättvis omställning inom ramen för sammanhållningspolitiken. Dessutom kan Kroatien använda Europeiska socialfonden+, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057¹⁸, för att förbättra sysselsättningsmöjligheterna och stärka den sociala sammanhållningen.
- (27) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet 2022, och dess yttrande¹⁹ återspeglas i rekommendation 1.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013 (EUT L 231, 30.6.2021, s. 21).

¹⁹ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

(28) Den 10 juli 2020 anslöts den kroatiska kunan till den europeiska växelkursmekanismen II (ERM II) som ett förberedande steg mot att införa euron. För att bevara den ekonomiska och finansiella stabiliteten och uppnå en högre grad av hållbar ekonomisk konvergens har de kroatiska myndigheterna åtagit sig att vidta särskilda politiska åtgärder för bekämpning av penningtvätt, för företagsklimatet samt för den offentliga förvaltningen och domstolsväsendet. Kroatiens framsteg med att uppfylla de nödvändiga kraven för att anta euron bedömdes positivt i 2022 års konvergensrapporter från Europeiska kommissionen och Europeiska centralbanken.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Kroatien att 2022 och 2023 vidta följande åtgärder:

1. Under 2023 säkerställa att tillväxten i de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken, med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. Under perioden efter 2023 bedriva en finanspolitik som syftar till att på medellång sikt uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning.
2. Fortsätta genomförandet av sin återhämtnings- och resiliensplan, i enlighet med de delmål och mål som angavs i rådets genomförandebeslut av den 20 juli 2021. Lämna in de sammanhållningspolitiska programdokumenten för 2021–2027 i syfte att slutföra förhandlingarna med kommissionen och påbörja genomförandet av dem.

3. Diversifiera importen av fossila bränslen och minska det totala beroendet av fossila bränslen. Påskynda utbyggnaden av förnybara energikällor, framför allt genom att fokusera på vind, sol och jordvärme, bland annat genom småskalig produktion av förnybar energi, och genom att utveckla energigemenskaper, framför allt genom att förenkla tillståndsförfarandena. Ytterligare uppgradera elöverförings- och eldistributionsnäten och investera i lagring av el. Öka insatserna för att minska efterfrågan på energi genom att förbättra energieffektiviteten, framför allt i bostadshus, och minska beroendet av fossila bränslen i uppvärmning- och transportsektorerna.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
